

СЕКЦІЯ «ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

ГЛОБАЛЬНА ЛІКВІДНІСТЬ ТА РОЗВИТОК КОРПОРАЦІЙ

Васильчук І.П., к.е.н., доцент, докторант кафедри менеджменту банківської діяльності ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна

Структурна перебудова економіки на засадах інноваційного розвитку потребує значних коштів для фінансування інноваційних інвестиційних проектів. Як правило, «піонерами» в реалізації проектів у сфері новітніх технологій є великі корпорації, які мають значно більше можливостей щодо залучення й ефективного використання всіх видів капіталу, зокрема матеріального, людського, інтелектуального та фінансового. Крім того, такі корпорації мають можливості розвитку як за рахунок великих обсягів накопиченої власної ліквідності, так і за рахунок абсорбування коштів глобальної ліквідності. Глобальна ліквідність в даному аспекті розглядається як глобальний ринок пропозиції грошей. Аналітики глобальну ліквідність поділяють на дві складові - базову та похідну. До базової ліквідності відносять всі депозити резидентів в комерційних банках та інших депозитарних установах і які є безпосередньо реальними грошами. Похідна ліквідності включає всі депозити нерезидентів та боргові папери й акції банків та інших фінансових установ, тобто фінансові зобов'язання, якими можна розраховуватися, але які не забезпечені капіталом [1]. Для більш чіткого розуміння сутнісних характеристик глобальної ліквідності її доцільно поділити на більш деталізовані складові, а саме виділити: 1) грошову базу, яка виникає внаслідок емісії грошей центробанками і є безпосередньою мірою ліквідності; 2) базову ліквідність у вигляді депозитів; 3) похідну ліквідність у вигляді сек'юритизованого боргу; 4) похідну ліквідність у деривативах [2]. З 2000 року глобальна ліквідність подвоїлася у номінальному виразі, насамперед, за рахунок похідної ліквідності, а у 2011 році реальна ліквідність у вигляді грошової бази та депозитів складала лише 1/3 від обсягів глобальної ліквідності, інші 2/3 були сформовані за рахунок похідної ліквідності [1].

Доведено, що стан глобальної ліквідності безпосередньо впливає на зростання економіки. Різке скорочення попиту на ліквідність має тривалий

вплив на ринок. За оцінками аналітиків падіння попиту на похідну ліквідність може уповільнити зростання ВВП на 0,98 п.п. на період до 8 місяців, а скорочення пропозиції – лише на 0,18 п.п. Зростання попиту на базову ліквідність відображає відтік капіталу у безпечну зону та може призвести до уповільнення росту ВВП, в той же час зростання пропозиції похідної ліквідності позитивно впливає на економічне зростання [1, 2]. Водночас, завдяки сек'юритизації активів та надмірному використанню похідних фінансових інструментів збільшуються обсяги глобальної заборгованості, що зумовлює визрівання боргової «бульбашки» та зростання ризиків, тобто безконтрольна надмірна похідна ліквідність генерує підвищені ризики.

Таким чином, науковці відзначають амбівалентний характер глобальної ліквідності, яка водночас, генерує як економічне зростання, так і підвищені ризики [2]. Для корпорацій похідна ліквідність також відіграє двояку роль: активне використання похідних фінансових інструментів поряд з накопиченням ліквідності дозволяє корпораціям отримувати необхідні кошти та фінансувати ризикові інвестиційні проекти; водночас, фінансування розвитку корпорацій, зокрема через угоди M&A, все частіше відбувається завдяки використанню похідних фінансових інструментів та боргового фінансування (LBO), які призводять до зростання фінансового важеля, що також зумовлює підвищені ризики. Таким чином, для недопущення деструктивного впливу надмірної ліквідності на системну цілісність світової економіки важливо забезпечити контроль на глобальному рівні за її якістю, обсягами та напрямками спрямування, насамперед, у інноваційні проекти та галузі.

Список літератури:

1. Мировую экономику погубили деньги, сделанные из воздуха [Электронный ресурс] / Информационное агентство «Финмаркет». – Режим доступа до ресурсу: <http://finance.rambler.ru/news/economics/116835559.html>
2. Смирнов А. Кредитный «пузырь» и перколяция финансового рынка / А.Смирнов // «Вопросы экономики». – 2008.- №10. – С. 4-31